

IES La Senda
Quart de Poblet

**LA SENDA
REVISTA
especial
LGTB+**

abril 2021

Sumari

3	Editorial
5	Normalitat
11	L'acrònim
15	Homofòbia
25	Lluita
29	Punts de vista

Portada: Pau Sanmartín Latorre
Contraportada: Irene Valera Caro

Alain Alfaro López

Editorial

Escric aquest editorial com a acomiadament. Aquesta és la meua última revista. Ja fa uns quants anys em proposaren de fer-me càrrec de la revista del centre com a projecte final de treball de l'assignatura "Taller Monogràfic d'Investigació" que aleshores s'impartia en 4t d'ESO. Després de l'última reforma educativa -una més de tantes que he viscut-, aquesta optativa va desaparèixer.

Però hi havia el propòsit de continuar amb la nostra revista. I aparegué Ferran. I amb ell, el canvi. Gràcies al seu treball sorgí la revista digital. Hi tenen cabuda els articles de diferent temàtica que, de manera voluntària o aportats pels distints Departaments, escriu el nostre alumnat.

Però s'havia de renunciar a la revista impresa en paper? Això, mai. Decidírem editar el que anomenem "el monogràfic". Cada any, dedicat a un tema, un tema d'actualitat, un tema que fera reflexionar i incitara a la tolerància, la solidaritat, la preocupació pel nostre entorn, que provocara un canvi en actituds, que fera nàixer la voluntat d'aconseguir un progrés i un canvi en la nostra societat.

El primer, les dones. Com a rerefons, la difusió de les imatges i la informació de la vaga finesa de 1975. Any de manifestacions massives i reivindicacions feministes. El següent, les migracions. Qui no recorda la periodista de la televisió hongaresa fent la traveta a un refugià sirià? Qui no recorda la imatge del petit sirià Aylan mort en la platja? El Mediterrani, les pasteres, els refugiats... El tercer, la sostenibilitat. Les cimeres sobre el canvi climàtic. Greta Thunberg. Vagues estudiantils contra el canvi climàtic.

I arribem al 2021. El projecte de llei "trans". El debat. La polèmica.

No podia anar-me'n sense retre un homenatge a aquest col·lectiu amb el qual tant m'identifique: la discriminació i la incomprensió, la lluita i l'esforç per ocupar el lloc que els correspon en el món.

Un homenatge als amics i amigues, homes i dones que han format part de la meua vida i de la meua lluita.

Un "monogràfic" que esperem que servisca per despertar l'interès per allò que només sembla afectar a uns pocs. O a uns molts. La quantitat no importa. Importa el que és just.

Són articles escrits per l'alumnat de 3r d'ESO. M'agradaria, lectors, que entenguéreu la dificultat que representa la recerca i selecció d'informació, la creació/recreació de textos expositius, la formulació d'arguments dels textos d'opinió, l'enunciació de preguntes en una entrevista, la por a enfrontar-se a un full en blanc.

Però any rera any ho fan.

Vull, abans d'anar-me'n, donar-los les gràcies. Les gràcies per mostrar-se tan il·lusionats cada vegada que els proposava un tema, les gràcies per escriure, les gràcies per les seues ganes de participar.

Alguns ja han marxat de l'institut. Altres, encara hi estan. Però quan passe les pàgines i rellig els seus textos, observe els seus dibuixos, veig els seus noms, recorde les seues cares, les seues veus, els seus gestos. Recorde les correccions, les anotacions, els suggeriments... Espere que els haja servit per a véncer les inseguretats, que hagen après que a través de l'escriptura poden expressar-se, poden fer-se sentir i poden fer-se escoltar.

I gràcies, molt especialment, a tu, Ferran, amic i company de fatigues.

Rosa Ortiz

Normalitat

Sergio Honrrubia Navarro

Redefinim el concepte de Normalitat Sexual

El Dia de l'Orgull Gai es commemora amb desfilades, festes i reivindicacions a tot el món. Un ambient festiu que, segons alerten les organitzacions de drets humans, no ha d'impedir veure la preocupant situació a la qual segueixen sotmesos els homosexuals en molts països. En l'actualitat, s'estan fent esforços a tot el món per a legalitzar, despenalitzar i normalitzar l'homosexualitat. Cada vegada són més els països que avancen en aquests drets, però encara queda molta feina per fer. No obstant això, l'homosexualitat no sempre ha sigut perseguida, castigada o discriminada.

Des de fa temps, es comença a redefinir la normalitat sexual. En altres paraules, es comença a qüestionar si l'heterosexualitat no és l'única orientació vàlida. Gràcies als moviments gai i feminista, l'estudi de la sexualitat es consolida completament. L'homosexualitat és una manifestació normal i natural de la sexualitat humana i no és en si mateixa una font d'efectes psicològics negatius.

Encara que el terme «homosexualitat» no apareix fins al segle XIX, es va utilitzar per primera vegada en una publicació alemanya anònima del 1869, escrita per l'hongarès austríac Karl-Maria Kertbeny.

Les diferents cultures humanes han identificat comportaments homosexuals almenys des del mil·lenni I a. C., i des de llavors han existit múltiples actituds cap a l'homosexualitat: ha sigut tant admirada com condemnada, com vista amb indiferència.

Sexualitat, homosexualitat, homofòbia

Paula Gómez Liern

Sexualitat

Definim la sexualitat com el conjunt de condicions anatòmiques i fisiològiques que caracteritzen cada sexe.

El sexe és una qüestió biològica externa que no està subjecta a elecció, perquè així és com hem nascut. I en canvi, la sexualitat es refereix a una qüestió psicològica perquè podem triar-la.

La sexualitat ens acompanya des del naixement fins a la mort; es forma al ritme de les nostres experiències en la vida i està impregnat de tot el que veiem, entenem, sentim i vivim. Per tant, la sexualitat varia en cada persona. La nostra manera de viure i entendre la sexualitat va canviant amb l'edat. Quan som xiquets, hi ha curiositat i, a mesura que creixem, madurem i canviem físicament, les hormones sexuals entren en joc, de manera que la sexualitat adquireix un matís més eròtic (desig, atracció...).

IDENTITAT DE GÈNERE

Hem de diferenciar entre gènere i identitat de gènere.

Entenem per **gènere** segons el criteri històricament establert, els aspectes socialment atribuïts a un individu, diferenciant entre homes i dones segons les seues característiques biològiques.

La **identitat de gènere**, d'altra banda, és

la nostra manera de sentir sobre el nostre gènere biològic.

En la societat actual, tot i que la dicotomia Home-Dona encara està profundament arrelada, hi ha una diversitat d'identitats de gènere. Ací mostrem els quatre tipus principals d'identitats de gènere:

Cisgènere. Identitat de gènere i sexe biològic coincideixen, independentment de la seua preferència sexual.

Transgènere. Identitat de gènere i el sexe biològic no coincideixen, sent indiferent la seua preferència sexual.

Transsexuals. Aquestes persones transgènere, independentment de la seua orientació sexual, volen modificar el seu cos (utilitzant mètodes hormonals o quirúrgics) perquè coincidisquen amb la seua identitat de gènere.

Tercer gènere o no binari. Són aquelles persones que no s'identifiquen amb cap sexe establert (Home-Dona), també independentment de la seua orientació sexual.

ORIENTACIÓ SEXUAL

Quan parlem d'orientació sexual ens referim a l'atracció sexual, afectiva o emocional que sentim per una altra persona. I ací també trobem diverses orientacions sexuals:

Heterosexual: atracció per les persones del sexe oposat.

Homosexual: atracció pel mateix sexe.

Bisexual: atracció pel mateix sexe i

l'atracció oposada també.

Pansexual: se senten atrets per persones independentment del seu sexe.

Demisexual: atracció per persones amb qui prèviament han tingut forts vincles emocionals.

Lithsexual: atracció pels altres sense necessitat que siga recíproca.

Autosexual: atracció per un mateix.

Polisexualitat: atracció per persones de més d'un gènere o sexe, però no necessàriament de cap gènere o sexe.

Asexualitat: manca d'atracció sexual.

Homosexualitat

Des de l'**antiguitat**, la sexualitat ha estat considerada com un mer acte de reproducció. Als pobles jueus, per exemple, consideraven que la sexualitat tenia com a únic fi la reproducció, molt necessària, ja que amb ella obtenien mà d'obra per a la guerra. Els grecs, d'altra banda, encimbellaven la bellesa humana, per la qual cosa van considerar que la relació home-home era normal. Hi va haver una normalització de les relacions homosexuals, un clar exemple el trobem en les relacions que es mantenien entre deixebles i mestres.

Va ser a l'**Edat Mitjana** que això va canviar una altra vegada i la reproducció va ser concebuda de nou com l'eix central de la sexualitat. La religió entra a escena en aquest temps, i figures religioses com San Agustí afirmen rotundament que qualsevol relació sexual que no siga per a la reproducció és impura i immoral.

Il·lustració: David Piqueras

És durant el **Renaixement** que aquestes pràctiques de la cultura grega es veuen de nou, i el culte a la bellesa i les relacions homosexuals es torna a excel·lir.

És en l'època de la **Il·lustració** que trobem escrits que ens mostren com a França, a la cort de Maria Antonieta, hi havia un grup de dones anomenades "Safistas" (sofista era considerat a l'antiga Grècia a aquell que ensenyava saviesa), que podria ser anomenat com un col·lectiu feminista, els membres del qual mantenien relacions lèsbiques.

I de nou, en la **Revolució Industrial**, tornem a un moment de repressió, i les relacions homosexuals són condemnades, aquesta vegada per diversos aspectes, no només religiosos, sinó també científics i polítics. Al segle XIX es barreja l'opció de criminalitzar l'homosexualitat a través de la llei.

Durant aquest període i fins a principis del **segle XX**, continuem lluitant per l'acceptació del col·lectiu homosexual, fins i tot tractant d'abolir les lleis que s'havien aprovat contra ells en el segle anterior. Però amb l'arribada del **nazisme** i la posterior Segona Guerra Mundial, hi haurà més contratemps. Durant l'època nazi es considerava l'homosexualitat com un tret d'inferioritat i un defecte genètic que impedia la perpetuació de la raça ària.

Als **anys 70** els homosexuals van començar a ser admesos en centres de "reeducació". Amb açò es pretenia dir que tots aquells amb tendències desviades de les moralment reconegudes per l'església estaven malalts i necessitaven

curació. En paral·lel a això, i de manera clandestina, les organitzacions homosexuals com ara el “**Moviment Espanyol d'Alliberament Gai**” (1970) comencen a formar-se. Considerada aquesta com la primera organització a defensar els drets de la comunitat LGBT a Espanya. En la dècada de 1980, la visibilitat del col·lectiu homosexual va començar a gran escala. El 1986 es va constituir el Col·lectiu Gai (COGAM) de Madrid i també les coordinadores gai-lesbianes de Catalunya.

Quan el VIH i la SIDA entren en escena, aquests grups fan una gran quantitat de treball de sensibilització i prevenció. Aquest auge de la dècada de 1980 torna a caure en la dècada de 1990, tot i que ara afortunadament els governs estan més sensibilitzats i tenen èxit en la promulgació de lleis que defensen els drets d'aquest col·lectiu.

En 1990, l'OMS elimina l'homosexualitat de la llista de malalties mentals. En el codi penal de 1995 destaca el reconeixement del concepte d'orientació sexual i la protecció de les llibertats d'aquest col·lectiu.

A més, a finals de la dècada de 1990 es va crear la Federació Estatal de Lesbianes, Gais i Transsexuals que anima activament aquest col·lectiu a aparèixer al carrer i defensar els seus drets.

TEORIES SOBRE L'ORIGEN

Als anys 50 i 60 del segle XX, es començà a buscar una explicació científica a les causes de l'homosexualitat. Fins aquell moment es considerava l'homosexualitat com l'única orientació sexual bona, sent les demés meres desviacions. Algunes d'aquestes són les següents,

distingint entre teories:

Biològiques

Mitjançant aquestes teories es pretén explicar que l'homosexualitat té una base orgànica.

Destaquem 3 tipus:

-Genètica (Kallman 1952)—Es determina que l'homosexualitat és innata, és a dir, que es du als gens. El principal responsable és el cromosoma X transmès per la mare.

-Hormonal (Dorner 1976)—Diu que l'homosexualitat està determinada pels nivells de les hormones sexuals, és a dir, que les dones homosexuals tindrien un major nombre d'hormones masculines i que els homes homosexuals tindrien un nombre major d'hormones femenines.

-Neuroanatòmica (Le Vay 1991)—Explica que la diferència entre homosexuals i heterossexuals està en una determinada part del cervell. Concretament a l'hipotàlem (segons la grandària d'una àrea concreta d'aquest).

Psicològiques

Aquestes teories parlen que l'homosexualitat és adquirida i ve donada per factors de l'entorn de la persona i el seu aprenentatge. En destaquem dues diferents:

La psicoanalítica (Freud 1905): es basa en variables intrapsíquiques, la més coneguda és la de Freud. Ens ve a dir el següent; si el desenvolupament sexual donat en l'adolescència és correcte, el subjecte tindrà una orientació sexual heterosexual, i si pel contrari existeix en el seu desenvolupament un retard o alteració, elegirà l'homosexualitat. Per tant, la teoria de Freud afirma que

l'homosexualitat és fruit de factors ambientals, concretament parla de les relacions paterno-filials i materno-filials.

La conductual (Bandura 1969, Saghir i Robins 1993): aquesta teoria defensa que la sexualitat és un impuls neutre en nàixer i que es va formant per les experiències de l'aprenentatge. El seu origen radica en la imitació i en el reforç de les conductes. Per tant, l'homosexualitat és la conseqüència d'haver identificat de manera errònia els rols de gènere.

Actualment, aquestes teories estan obsoletes perquè abans es veia tot des d'un punt de vista o bé moralista (pecat, perversió etc.) o bé clínic, que no era més que un perllongament del moralista introduït en la psicologia, ja que s'estimava que es tractava d'una conducta “anormal”, quan en realitat no té res d'anormal.

Intentaven canviar o revertir la sexualitat d'una persona mitjançant mètodes propis de la Inquisició. I encara que pensaven que havien aconseguit fer-ho, la realitat era que aquestes persones, per no patir més, deien tot allò que volien sentir els seus botxins sempre que els deixaren en pau.

COL·LECTIU LGBTI+

Història del col·lectiu

Els famosos disturbis de Stonewall (N. York-EE UU) marcaren el punt d'eixida d'aquest moviment.

Un any després, el 28/06/1970, es va celebrar la primera marxa d'alliberament del col·lectiu (reclamant la igualtat i els seus drets).

Es va convertir aquesta data en el dia

de l'orgull d'aquest col·lectiu LGBT. L'expressió LGBT (Lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals) té el seu origen als anys 90. Aquest terme ha evolucionat al llarg del temps incorporant lletres amb la fi d'incloure-hi totes les diversitats sexuals. Ha arribat a l'actualitat com a LGBT+.

El símbol de l'Orgull va ser dissenyat per l'artista i activista Gilbert Baker (bandera arc de sant Martí). Va onejar per primera vegada al Festival de San Francesc (1978).

Originàriament tenia 8 franges: rosa (sexualitat), roig (vida), taronja (salut), groc (llum del sol), verd (naturalesa), turquesa (màgia/art), blau (serenitat) i violeta (esperit). Amb el temps, la franja rosa i turquesa han desaparegut.

Homofòbia

Durant dècades en què es definia l'homosexualitat com una malaltia, s'han utilitzat diferents mètodes per a tractar-la. Dins d'aquests trobem els tractaments farmacològics, teràpia d'electroxocs, psicoanàlisi...; tots ells amb la fi de revertir l'homosexualitat.

No hi ha confirmació científica sobre la utilitat d'aquests mètodes, perquè encara que aconseguien realitzar canvis en el comportament d'aquelles persones que patien aquests tractaments, mai no aconseguien revertir l'orientació sexual dels pacients. Perquè la veritat és que l'homosexualitat no és una “anormalitat” que haja de ser revertida. Per això, encara que les persones que patiren aquells mètodes inhumans acabaven dient que eren heteros, no era

cert, ja que l'únic que volien era sobreviure.

Cal conscienciar la població de la "normalitat" de qualsevol orientació sexual. Les persones homosexuals han estat tractades sempre d'una manera injusta i discriminatòria. Ja ho hem vist breument al llarg d'aquest treball. I parlant de discriminació, arribem a l'homofòbia. Homofòbia, segons la RAE, és "l'aversion a l'homosexualitat o cap a les persones homosexuals".

El 17 de maig es celebra el Dia Internacional contra l'homofòbia, perquè va ser en aquesta data

en 1990 quan l'OMS va eliminar de les seues llistes l'homosexualitat com una malaltia mental.

Segles d'homofòbia han deixat una marca cultural molt arrelada en la nostra manera de fer i de pensar. Per això és important qüestionar-se si certs comportaments i creences que creiem innocus, no són en realitat la base per l'homofòbia.

A vegades, les accions i actituds discriminatòries passen desapercibudes perquè des de som menuts ens han ensenyat a veure-les com quelcom normal, i qualsevol qüestionament d'aquestes com una manera lletja de pensar. Es tracta d'una deixadesa intel·lectual que es plasma en patiment i víctimes, perquè encara que no participem directament en l'assetjament als homosexuals, sí ho fem perpetuant un marc cultural que legitima aquestes accions.

Il·lustració: Inés Kexian Timoneda Pertegaz

L'acrònim

Joan Martínez Gimeno

LGBTIQ+ o LGTBIQ és l'acrònim emprat per a referir-se col·lectivament a les persones Lesbianes, Gais, Bisexuals, Transsexuals, Queer i qualsevol altre tipus d'orientació sexual o identitat de gènere socialment marginades i oprimides. La sigla, tot i que suscita un poc de controvèrsia, és més global que els termes queer o lesbicai, i més exhaustiva que homosexual o simplement gai.

Al Vocabulari terminològic LGBT de la sèrie de diccionaris en línia del Termcat, el centre terminològic va optar per «LGBT» tot i afegir que «l'ordre de les lletres que la constitueixen és variable, tant en català com en la resta de llengües». Les variants més conegudes són GLBT, LGBTI, LGB, LGTBQ.

Lesbianes

El terme lesbiana es refereix, normalment, a dones amb una atracció sexual envers altres dones, però també a la comunitat lesbica.

Gais

Tot i que la paraula gai s'aplica majoritàriament a homes amb una atracció sexual envers altres homes, a més de a la comunitat gai masculina, pot ser sinònim d'"homosexual", fent així referència a la sexualitat homosexual de persones de qualsevol gènere.

Bisexuals

El terme bisexual es refereix a qualsevol persona amb una orientació sexual envers persones del seu mateix gènere i envers persones que no siguin del seu gènere. La bisexualitat pot aproximar-se, amb més o menys precisió, a l'homosexualitat i l'heterosexualitat, encara que és considerat un grau intermedi. El grau d'homosexualitat o bisexualitat que té una persona pot expressar-se amb l'escala Kinsey, tot i que és un mètode que ha creat moltes controvèrsies, ja que no té en compte tots els factors que intervenen en l'atracció sexual. Dins d'aquesta orientació, hi ha diferents branques, com la *pansexualitat*, la *polisexualitat*, o l'*omnisexualitat*; cadascuna d'aquestes orientacions té un significat lleugerament diferent, però entren totes dins de la categoria de la bisexualitat, i per tant, se'ls considera part de la comunitat bisexual.

Trans

La paraula transgènere és emprada generalment com un mot jòquer per a designar una àmplia gamma d'individus, comportaments i grups centrats al voltant d'una inversió total o parcial del rol de gènere, així com al voltant de teràpies de reassignació físicosexual (que poden ser només hormonals o estar relacionades amb diversos graus d'alteració quirúrgica). Cal anar amb compte,

ja que és molt comú incloure aquest terme dins d'una orientació sexual quan en realitat està relacionat amb la identitat de gènere, és a dir, les persones transgènere se senten d'un gènere que acostuma a no correspondre amb el sexe que li van assignar al naixement. Així doncs, una persona transgènere es pot identificar com a homosexual, heterosexual, bisexual, o qualsevol altra sexualitat, ja que «transgènere» no implica cap orientació sexual. El terme «trans» inclou, no només persones transgènere (persones que són del gènere contrari al que se'ls va assignar), sinó també **persones no-binàries** (que no tenen cap gènere, o tenen ambdós, o un gènere entre els dos binaris...) Com que les persones no-binàries no són exclusivament del gènere que se li va assignar, se les considera part de la comunitat T+.

Intersexuals

Intersexuals, representats amb la lletra I en la variant LGBTI, pot ser o no inclòs en l'acrònim LGBT i algunes comunitats intersexuals no inclouen les persones LGBT no intersexuals (mentre que algunes sí). S'aplica a aquelles persones que han nascut amb genitals o característiques sexuals secundàries que no han estat determinats com a masculins o femenins, o que combinen característiques tant del sexe femení com del masculí. Actualment es rebutja el terme hermafrodita amb aquest sentit perquè es considera pejoratiu i inexacte. La línia separatòria entre les persones intersexuals i trans sovint és ben complexa, car hi ha individus que encaixen en ambdues classificacions però no té per què ser així.

Queer

És un terme provinent de l'anglès que es defineix com estrany o poc usual. Es relaciona amb una identitat sexual o de gènere que no correspon a les idees establertes de sexualitat i de gènere. La *Comisión Interamericana de Derechos Humanos* (CIDH) en el document publicat al novembre de 2015, afirma que existeixen diferents aproximacions al terme queer com a categoria identitària. Per una banda, s'utilitza com a "concepte paraigües" per la gamma d'orientacions sexuals i identitats que van molt més enllà de "LGBT". Així doncs, el concepte "gènere queer" és un terme general per a les persones que consideren que la seua identitat de gènere no està inclosa o transcendeix.

Il·lustració: Marta Cebrián

PLUS

Pau Sanmartín Latorre

El signe + de LGTBIQ+ acull totes les sexualitats que no apareixen en les sigles LGTBIQ, com per exemple *sapiosexual*. En aquest article vull parlar de sexualitats que són poc conegudes o que crec que mereixen menció, distingint-les i explicant-ne alguns aspectes.

Asexual: És una persona que no sent atracció sexual cap a ninguna persona. Existeix la asexualitat romàntica, on no hi ha desig sexual però sí un sentiment d'atracció romàntica. La fòbia cap a aquest grup de persones s'anomena *acefòbia*.

Arromàntic: Aquest conjunt de persones és tot el contrari als asexuals, però mentres que l'asexual sent atracció romàntica i no sent atracció sexual, l'arromàntic és literalment el contrari.

Bicuriós: És aquella persona que li agrada explorar els diferents gèneres per saber si sent o no atracció cap a un gènere.

Demisexual: És la persona que solament sent atracció per aquelles persones amb qui ha tingut una profunda connexió emocional o romàntica.

Poliamorós (amor lliure): una persona poliàmora manté una relació romàntica i sexual amb més d'una persona. En aquestes relacions, es coneix l'existència de totes les persones involucrades, parlen obertament de les seues relacions i normalment tenen normes

bàsiques.

Skolisexual: Són les persones que senten atracció cap a les persones no binàries; en altres paraules, se senten atretes per les persones que no s'identifiquen amb cap gènere.

Sapiosexual: És la persona que sent atracció cap a la intel·ligència de l'individu. Com que per a cada individu la intel·ligència és una cosa, cinc característiques bàsiques que s'han de complir per a un sapiosexual són:

1. Senten atracció cap a tot allò que siga nou, rebutgen la rutina.
2. Com més informació puga obtenir a través de les converses, major serà l'excitació o fascinació.
3. El sapiosexual comença tenint interès per la saviesa del seu interlocutor i, a mesura que va coneixent més sobre aquest, pot desenvolupar interès amorós, de convivència o sexual.
4. També utilitzen els seus propis coneixements com una eina per a seduir les persones, així que no es tracta només de sentir-se atrets per la intel·ligència, sinó d'utilitzar-la al seu favor en múltiples ocasions.
5. Els sapiosexuals tendeixen a fugir de les situacions i persones superficials.

Fraisexual: És l'atracció que sents cap a una persona que acabes de conèixer, però com més coneixes aquesta persona, l'interès va desapareixent.

Aicosexual: És una persona que sent atracció cap a altra persona, però quan l'amor és correspost, es deixa de sentir atracció.

Ibai Rubio Montoro

La bisexualitat és l'orientació sexual que fa referència al desig sexual o romàntic cap a les persones independentment del seu gènere, no necessàriament de la mateixa forma, amb la mateixa intensitat ni al mateix temps.

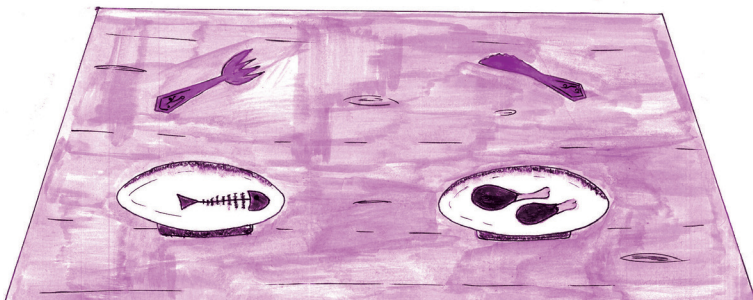
Dins de la tradició occidental, se sol donar carta de naturalesa a la bisexualitat des de l'antiga Grècia, ja que, segons les fonts existents, aquest tipus de relacions eren practicades fins i tot pels mateixos reis o governadors de Grècia. Encara que s'ha observat en gran varietat de formes en totes les societats humanes de les quals queda registre escrit, la bisexualitat només ha estat objecte d'estudi seriós des de la segona meitat del segle XX, i encara hi ha desacords sobre la seua prevalença i naturalesa.

Alguns estudis han mostrat que la major part de la població sembla ser, almenys, lleugerament bisexual. La majoria té certa atracció cap a ambdós sexes, encara que se'n sol preferir un. Segons una sèrie d'enquestes, el 5%-10% de la població pot ser considerada com a exclusivament heterosexual o homosexual, de manera que la resta dels homes i dones estudiats eren bisexuals. Només un 5% d'aquests no tenien cap preferència especial entre homes i dones.

Bifòbia

La bifòbia és un neologisme que fa referència al rebuig cap a les persones bisexuals o cap a la bisexualitat mateixa. Es refereix al punt de vista segons el qual, les persones han de pertànyer obligatòriament a alguna de les altres dues orientacions sexuals: heterosexualitat o homosexualitat. Les persones bisexuals poden ser objecte d'atacs bifòbics, ja que se'ls exigeix una suposada "definició" de la seua orientació sexual cap a un sexe o cap a un altre, però la bisexualitat és una orientació tan definida com les altres; a part d'això, altres motivacions per a aquest rebuig són donades per un "estereotip" molt difós sobre la comunitat bisexual: la suposada promiscuïtat inherent a la seua condició sexual.

Il·lustració: Candela Velasco García

Homofòbia

Què és l'homofòbia i els seus orígens

Joel Miñana Gómez

L'homofòbia és l'aversion o discriminació contra les persones homosexuals. Normalment és un odi, hostilitat o desaprovació a les persones d'aquesta orientació sexual.

S'utilitza l'adjectiu homofòbic(a) o homòfob(a) per a descriure aquesta actitud individual o per part de la societat, de les institucions, tradicions i lleis.

El terme va ser utilitzat per primera vegada pel psicoterapeuta George Weinberg el 1967. On va desenvolupar el concepte al seu llibre *Societat i l'homosexual* de l'any 1972, en el qual va definir l'homofòbia com «la por de trobar-se en proximitat d'homosexuals». De vegades s'usa el terme homofòbia per incloure altres manifestacions de prejudicis contra la diversitat sexual. S'ha proposat una terminologia més específica com:

- bifòbia, l'aversion de bisexuals
- transfòbia, l'aversion de transsexuals
- LGBT-fòbia o heterosexisme per a designar l'aversion o discriminació contra tota forma de sexualitat no heterosexual

Tipus d'homofòbia

Segon les formes o graus d'intensitat d'Expressió:

- Homofòbia **cognitiva**: consisteix en el pensament de que l'homosexualitat és antinatural, pecaminosa, inferior o indesitjable.
- Homofòbia **afectiva**: consisteix a tenir sentiments de rebuig cap als homosexuals i cap a l'homosexualitat.
- Homofòbia **conductual**: Quan les formes d'homofòbia es presenten en la conducta.

Segons el seu mitjà de transmissió:

- Homofòbia **cultural**
Aquest tipus de discriminació cap a les persones homosexuals es basa en **lleis no escrites** que són transmeses de generació en generació a través de la transmissió oral i la imitació de conductes.
La major part de les expressions d'homofòbia tenen a veure amb aquesta categoria (que se sol solapar amb altres), i s'expressa de maneres molt diverses: per exemple, assumint que els joves homosexuals tan sols estan confosos sobre la seua identitat sexual, o defensant la idea que els homes homosexuals estan incomplets per no encaixar amb l'ideal de masculinitat.
- Homofòbia **institucional**
Es tracta del tipus d'homofòbia que té a

veure amb **normes formalitzades** i presents en la normativa d'organitzacions tant públiques com privades.

Per exemple, en **lleis que penalitzen** les accions associades amb l'homosexualitat o que mantenen els homosexuals apartats de certs drets bàsics, o estatus d'empresa que justifiquen els acomiadaments a persones homosexuals. També s'inclouen en aquesta categoria les mostres d'homofòbia promogudes per **certs col·lectius religiosos**, fins i tot aquells que no compten amb una organització molt definida o no compten amb textos sagrats, si bé en aquest cas es tractaria d'un fenomen a cavall entre l'homofòbia cultural i la institucional.

Discursos homòfobs

Hi ha quatre tipus de discursos:

1. Homofòbia **antropològica**: afirma que el desenvolupament de les societats humanes va en contra de l'homosexualitat perquè consideren que aquesta és un risc per a la civilització.

2. Homofòbia **estalinista**: afirma que l'homosexualitat és símptoma de la decadència del capitalisme i que en nom d'un humanisme proletari condemna l'homosexualitat.

3. Homofòbia **nazi**: sosté una preocupació per la població ària i condemna l'homosexualitat per raons morals i biològiques.

4. Homofòbia **liberal**: una forma de l'homofòbia que pot permetre o no l'homosexualitat en l'àmbit privat però no el permet en l'àmbit públic.

Il·lustració: Ibai Rubio Montoro

Conseqüències

La població LGBT és un dels grups amb més risc de tindre **conducta suïcida** a causa dels problemes de salut mental que porta l'estigma i discriminació d'una societat homòfoba. Els problemes de **salut mental** solen ser abusos de substàncies, depressió clínica, aïllament social, conflicte amb els pares i la victimització

Un informe de l'American Foundation for Suicide Prevention del 2014 trobà que les persones transgènere o que no es conformen amb un gènere tenien una superior prevalència d'intentar suïcidar-se respecte a les persones que no.

Homofòbia a Espanya

A Catalunya, el *Front d'Alliberament Gai de Catalunya* organitza l'*Observatori contra l'homofòbia*, on les víctimes poden adreçar-se per trobar ajuda personal o per internet. Segons el cas, organitza tant accions contra l'entitat homòfoba, com ajuda la víctima en els seus contactes amb la policia, o sensibilitza la societat.

Autors com Alberto Mira (1965) i Daniel Borrillo (1961) empen el terme **homofòbia liberal** per referir-se a un tipus d'homofòbia prevalent en la societat espanyola des de la dècada de 1980. Es critica l'exhibició de les formes amanerades per la seua visibilitat, qualsevol marca de subcultura o estètica LGBT i les manifestacions al carrer. Qualsevol transgressió d'aquesta norma és rebutjada com «victimista», «consciència de gueto», «activista» o «proselitista».

Un altre cas de discriminació és quan un funcionari del Registre Civil de Múrcia va exigir el 2018 el document del centre de fertilitat a una parella lesbiana, acte que implica un possible greuge comparatiu.

Hi ha moltes formes d'agressió i no fa falta que siga en persona, últimament estan molt al dia les **agressions digitals**. És més fàcil amagar-se darrere internet. A 2020 estos són els percentatges de les agressions a les persones LGTB.

Causes

Samuel Abellán Medel

La paraula homofòbia ve dels termes grecs homo (igual) i fòbia (por). En l'antiga **Grècia** però, eren habituals les conductes homosexuals, encara que amb certs matisos. Per exemple, eren un privilegi només per a hòmens i s'acceptaven només en determinats rangs socials. A més, també depenien del rol que exercia cada persona en la relació sexual.

No obstant això, amb l'aparició del **cris-tianisme** i la progressiva conversió del poble romà a esta religió, les tradicions van anar evolucionant. L'església cristiana acceptava les relacions sexuals només dins del matrimoni i amb l'únic fi de la reproducció. Així, totes aquelles pràctiques sexuals que l'obstaculitzaren eren considerades indegudes i antinaturals.

Fins a la Revolució Francesa, es justifica la condemna cap a l'homosexualitat per mitjà del **discurs religiós**, i des de

l'**Antic Règim**, la **medicina** establí que les sexualitats no convencionals atempten contra la natura perquè atempten contra la biologia. Per tant, *les persones homosexuals deixen de ser pecadores per a convertir-se en malaltes* (Guasch, 2000).

A partir de la segona Guerra Mundial, s'inicia un procés lent de canvi en el discurs mèdic amb l'aparició de la sexologia i en la **dècada dels 70** es comença a redefinir la normalitat sexual. És a dir, l'heterosexualitat no és l'única orientació vàlida.

El moviment pels drets del col·lectiu gai es va formalitzar en 1969 amb els disturbis de **Stonewall**. Des de llavors, han tingut lloc dos fets que han determinat la lluita contra l'homofòbia. El primer, la retirada de l'homosexualitat com a trastorn mental del manual diagnòstic americà de psiquiatria (DSM), en 1973. I, el segon, l'eliminació de l'homosexualitat com a malaltia per part de l'Organització Mundial de la Salut, en 1990.

Algunes de les **causes** de l'homofòbia tenen a veure amb:

- Conservadorisme polític.
- Contacte social amb persones homosexuals.
- Discriminació i prejuí.
- Atribucions sobre l'origen de l'homosexualitat.
- Nivell educatiu.
- Religiositat.
- Socialització del rol de gènere tradicional.
- Nivell d'autoritarisme.

L'homofòbia continua estant present en totes les societats. Des de països que normalitzen i protegeixen les persones

homosexuals fins a països que les persegueixen i les penen amb la mort.

Al meu parer, ningú hauria d'opinar sobre la sexualitat de les persones ni amb qui compartixen els seus afectes o la seua intimitat. Pense que l'educació és fonamental perquè totes les persones ens acceptem amb les nostres particularitats. Estem parlant de l'homosexualitat però també s'aplica a altres camps (forma de vestir, expressar-se...) És molt trist pensar que en altres països l'homosexualitat estiga penada amb la pena de mort.

Viatge a la Polònia de l'homofòbia

Sofía Navarro Martínez

A l'Europa actual hi ha persones lesbianes, gais, bisexuals, transgènere o intersexuals (LGBTI) que continuen patint discriminació en diferents llocs del món. La protecció dels drets de les persones LGBTI és una de les màximes prioritats de la Unió Europea. La Comissió Europea ha treballat per a conscienciar sobre els drets de les persones LGBTI amb la finalitat de mostrar al món que, independentment de qui siguem o a qui vulguem, tots hem de poder gaudir dels mateixos drets. La UE ha inclòs la protecció de les persones LGBTI en documents jurídics clau com el Tractat d'Amsterdam (1997), la Carta dels Drets Fonamentals (2000) i les Directives antidiscriminació.

Òbviament, la situació existent dins de la UE no és igual en tots els països que la formen. Un dels casos és Polònia. La presidència de Polònia està en el punt de mira, ja que es troba involucrada en una forta polèmica contra el col·lectiu i ja s'han pronunciat en diverses ocasions dient, per exemple, que la ideologia LGTBI és pitjor que el comunisme.

Les denominades “zones lliures de LGTBI” són el focus d'aquesta forta polèmica i són un exemple de discriminació que pateixen els polonesos que formen part d'aquest col·lectiu. Aquestes persones sols contempen 3 opcions: emigrar, lluitar o amagar-se.

El setmanari de dreta *Gazeta Polska* va repartir milers d'adhesius anti-LGBTI. La societat polonesa està molt polaritzada en aquest tema. Els principals impulsors d'aquesta croada contra la llibertat sexual són el Govern ultraconservador de Llei i Justícia i gran part de l'Església catòlica. Aquests defenen els matrimonis heterosexuals i veuen una amenaça per a la societat tradicional els matrimonis entre persones d'un mateix sexe.

Açò és un atac a la llibertat i en el segle XXI no haurien d'ocórrer aquests comportaments ni situacions. Unes 100 ciutats i regions de Polònia, quasi un terç del país, han aprovat resolucions en què es declaren lliures de la “ideologia LGTB”.

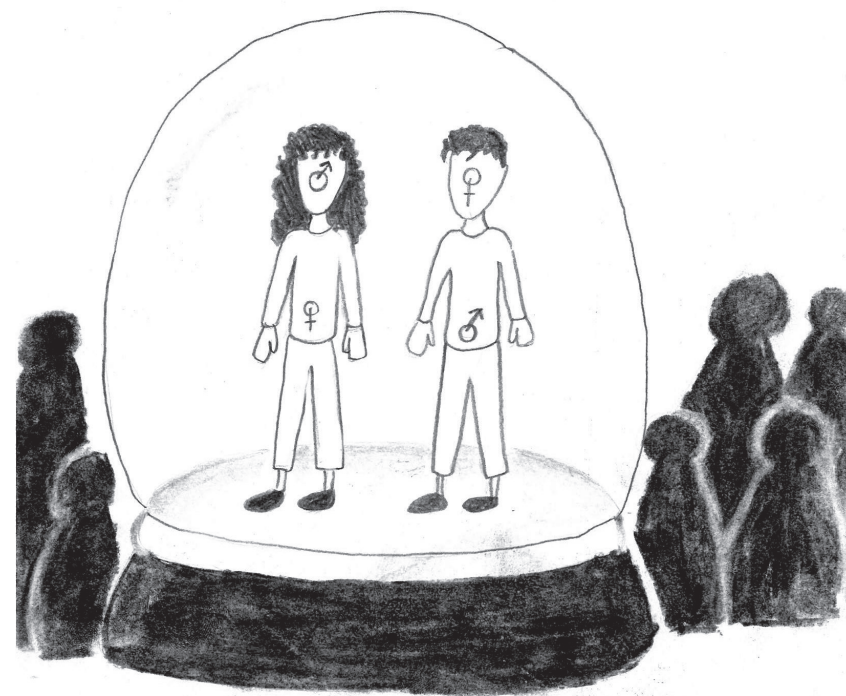
Una manifestació a favor dels drets LGTB en Varsòvia.

«Els homosexuals en Tuchow (una localitat meridional de Polònia) només

podem viure en pau romanent “invisibles”». Aquest és un testimoni real d'un home gai, el qual veu que no pot ser lliure sense que algú el jutge. Aleshores, la unió europea va començar a actuar i la ministra d'Assumptes exteriors noruega va advertir a les autoritats locals que si continuaven autodenominant-se “zones lliures d'ideologia LGTBI”, el país nòrdic no els concediria una ajuda econòmica per a un programa de desenvolupament rural que oscil·la entre els tres i els deu milions d'euros. No obstant això, els polítics continuaren votant a favor de les “zones lliures de LGTB”.

Polònia és des de l'1 de maig de 2004 membre de la Unió Europea. La UE complirà la seua promesa i no concedirà ajudes a 12 ciutats poloneses per la seua conducta homòfoba.

Il·lustració: Cloe Verdejo Gimeno

La Unió Europea, què fa contra l'homofòbia?

- Millora dels drets a escala de la UE.
- Dona veu al col·lectiu.
- Lluita per la igualtat fora de la UE.
- Major vigilància dels drets ja existents.

I la pregunta és: aquestes mesures són suficients? El pes d'aquesta polèmica cau sobre el govern polonès o sobre la seua societat diversa quant a pensament i sexualitat? Cal reflexionar-hi.

Finalitze el treball amb una frase d'esperança sobre els matrimonis homosexuals: “Això de hui hauria de donar-nos l'esperança que, front a molts problemes contra els quals breguem, els canvis són possibles.”- Barack Obama.

Religió i homofòbia

Carla Marta Muñoz

Els orígens de l'homofòbia cal cercar-los en les lleis o preceptes religiosos tendents a aconseguir que la gent tinga tants fills com siga possible. Aquestes lleis sorgiren en societats petites demogràficament, però que havien de ser especialment bel·licoses per tal de defensar-se dels pobles enemics que els envoltaven, sovint molt més poderosos que ells. Amb l'objectiu d'afrontar les nombroses guerres que els calia sostenir amb aquests pobles veïns, interessava una contudent **política natalista** per tal de disposar de prou soldats que forniren els exèrcits. Per aquest motiu, les castes sacerdotals -gairebé en totes les èpoques i cultures al servei de les classes dominants de la societat- dictaren dures mesures que, per una banda, incentivaven la pràctica sexual, i, per l'altra, prohibien qualsevol manifestació de la sexualitat que no tendira a la reproducció. Hom pretenia, en definitiva, que no es perdera cap oportunitat de procrear.

La **Bíblia hebrea** o l'Antic Testament, amb l'objectiu d'incentivar la pràctica sexual, prohibeix, entre altres, la continència sexual dels hòmens, s'imposa la circumcisió dels nadons mascles o es preceptua que, quan una dona es

devinga vídua, es convertisca automàticament en una esposa més d'un dels germans del difunt, amb el qual haurà de procurar de tenir més fills. A més a més, es prohibia tota pràctica sexual no reproductiva, és a dir, qualsevol que no consistira en el coit vaginal en període fèrtil de la dona fins a l'ejaculació. Quedava, doncs, prohibida l'homosexualitat masculina, el coit anal o sodomia (també l'heterosexual), la masturbació (i per extensió el sexe oral), el coit interromput i, fins i tot, el coit vaginal durant la menstruació, atès que en aquests dies la dona no sol ser fèrtil.

La Bíblia no esmenta - en cap circumstància - l'avortament ni tampoc l'homosexualitat femenina o lesbianisme, potser perquè resultava innecessari que tot això fora condemnat, ja que el text bíblic complementa les prohibicions expressades anteriorment amb el **masclisme** més ferotge: la dona ha d'estar supeditada en tot i per a tot a l'home.

Així que una xiqueta arribava a l'edat núbil, la seua família la donava en matrimoni, sense que tinguera -en general- cap possibilitat de triar el futur marit, al qual quedava sotmesa sense cap tipus d'independència personal. En aquestes condicions, la condemna d'aquestes conductes era supèrflua, ja que - mancades de tota llibertat personal i amb els coneixements mèdics de l'època- cap dona podia plantejar-se

d'avortar i tampoc quasi ninguna que tinguera orientació sexual lèsbica tenia moltes possibilitats de practicar actes homosexuals. En els casos en què alguns actes lèsbics s'arribaren a consumir -cosa que ningú està en condicions de descartar, encara que pogueren ser rars- resultaven innocus de cara a la reproducció, ja que les lesbianes que pogueren actuar com a tals eren dones que havien estat obligades a casar-se amb un home (o ho serien ben prompte) i, per tant, les hipotètiques pràctiques lèsbiques no les invalidaven com a mares (en canvi, sí que calia impedir que un home "malgastara" el semen amb un altre home). Aquest masclisme feia que s'acceptara la **poligàmia** i -en canvi, es rebutjara la poliàndria (segurament amb les guerres quedaven menys hòmens que dones) i que l'**adulteri** per part d'una dona, que es veia com qualsevol altra propietat del marit, es castigara amb la lapidació. A banda de l'onanisme o coitus interruptus, la Bíblia no condemna cap altre **mètode anticonceptiu**, per la senzilla raó que eren desconeguts.

Malgrat que aquesta mena de preceptes vulneren la més elemental llibertat personal, foren també adoptats, del tot o en part, per les dues altres religions monoteistes que tenen com a base el judaisme: el cristianisme i l'islam. En el cas

del **cristianisme**, aquest fet és en certa manera sorprenent, tenint en compte que **Jesús de Natzaret**, amb prou feines, es pronuncia sobre cap temàtica sexual, mai no condemnà les prostitutes i impedí que lapidaren una dona adúltera, tot blasmant l'actitud dels que la volien assassinar d'aquesta manera. Tal com queda reflectit en les seues epístoles, és **Pau de Tars** el veritable ideòleg del cristianisme, i qui introduirà aquests preceptes en la nova religió. Cal no oblidar que Pau de Tars era de formació farisaica (i havia estat fariseu), cosa que contrasta amb el fet que els fariseus hagueren estat l'escola de pensament judaic amb qui Jesús de Natzaret se sentia menys identificat i contra qui més malparlà. En canvi, el que Pau de Tars no incorpora al corpus normatiu cristià són les mesures tendents a incentivar la pràctica sexual, de tal manera que -a diferència del que passava en el judaisme clàssic- sota la influència del gnosticisme, el celibat i la continència sexual esdevenen pràctiques que es consideraran lloables que, més endavant, faran possible els ordes monàstics cèlibes i el **celibat sacerdotal**.

Hi ha tres factors que poden explicar aquest fet. En primer lloc, en la societat del segle I, amb una Palestina integrada en l'Imperi Romà (i prèviament en el grec), potser ja no calia incentivar la natalitat, hom es podia permetre que un determinat percentatge d'individus no tingueren fills; és potser la mateixa circumstància que explica que Jesús no parles a penes de sexualitat en la seua predicació. Els altres dos factors són la imitació de Jesucrist -considerat cèlibe- i l'obsessió malaltissa de Pau de Tars en contra del sexe, fet que explicaria que mentre s'obvien els preceptes tendents a incentivar la pràctica sexual, es manté la prohibició de les pràctiques sexuals no procreadores.

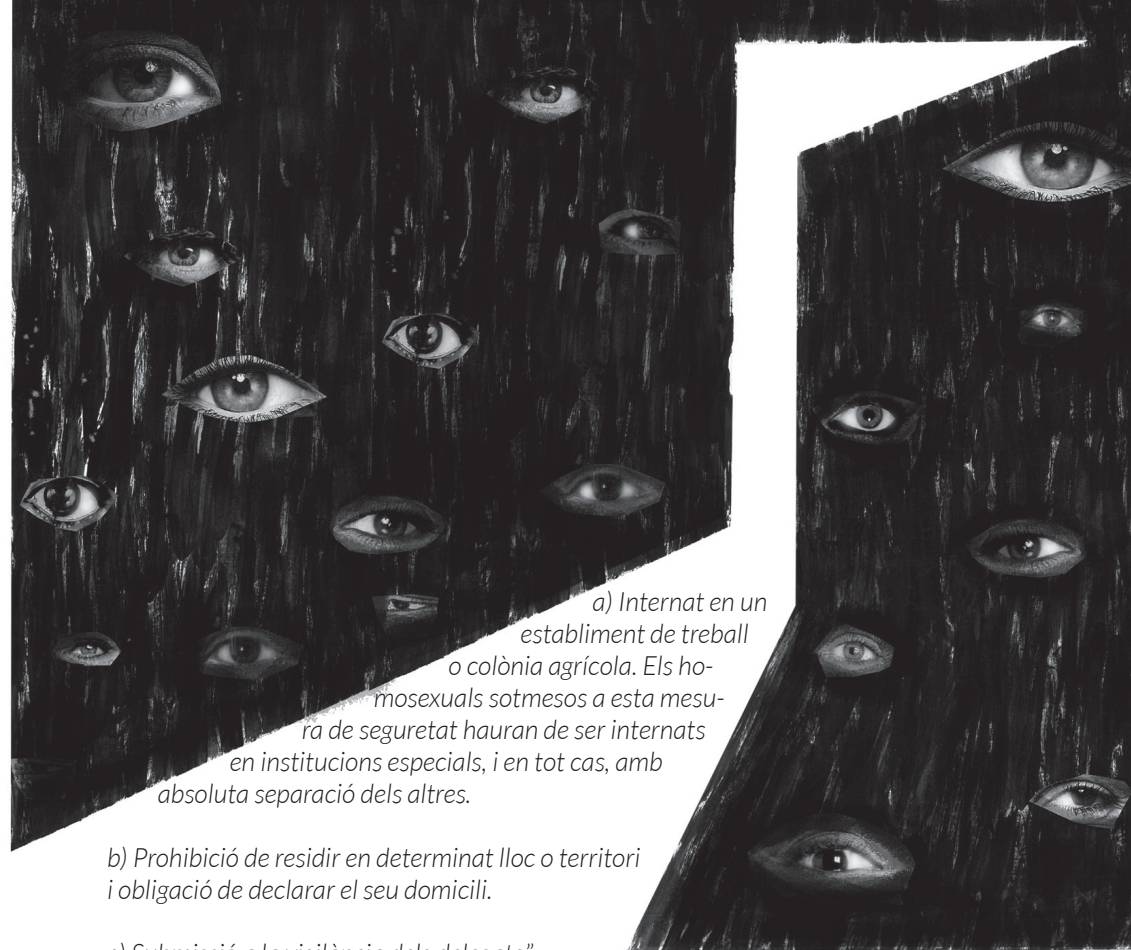
Pel que fa a l'**Islam**, manté els antics preceptes bíblics pràcticament sense modificació. Per tant, la gran expansió —tant territorial com social— que adquireixen aquestes dues grans religions i el fet de considerar la Bíblia com un llibre sagrat inspirat per Déu o fins i tot "dictat" per Déu, fa arrelar fortament i àmpliament l'homofòbia tant al món occidental cristià com al món àrab musulmà. Fins al punt que, l'any 533, Justinià I, emperador romà d'Orient, estableix penes molt severes (concretament la castració i la mort a la foguera) per a qui practique la sodomia. Aquests càstigs els aplicarà després la Santa Inquisició fins a gairebé els nostres dies i en el món musulmà encara hi ha molts països que castiguen la sodomia amb la pena capital o altres penes severes.

Homofòbia i franquisme

Marc Rodríguez Priego

Segons el *Pew Research Center* al seu informe "The Global Divide on Homosexuality", actualitzat en 2019, el 89% de la població espanyola accepta que hi haja persones homosexuals i el 10%, no (un 1% no ha donat resposta o no en sap). Evidentment, aquesta enquesta demostra que la situació encara no està normalitzada, ja que ningú en fa una per a preguntar si s'accepta o no l'heterosexualitat. Però cal mirar només 42 anys enrere per a valorar un progrés en la mentalitat de la nostra societat.

Durant el període franquista (1939-1977), d'ideologia nacionalcatòlica, amb al suport falangista i de l'Església catòlica, el general Franco va atorgar a les autoritats eclesiàstiques el control de la moral pública i privada, que incloïa una ètica sexual repressiva cap a qualsevol desviació sobre el model imperant del masculí o el femení. Seguint els ideals d'aquest govern, l'homosexualitat va ser perseguida. I així, en la *ley de vagos y maleantes* de 1954, apareix aquesta modificació: "Als homosexuals, rufians i proxenetes, als captaires professionals i als que visquen de la mendicitat aliena, exploten menors d'edat, malalts mentals o lesionats, se'ls aplicaran perquè complisquen totes successivament, les mesures següents:

a) Internat en un establiment de treball o colònia agrícola. Els homosexuals sotmesos a esta mesura de seguretat hauran de ser internats en institucions especials, i en tot cas, amb absoluta separació dels altres.

b) Prohibició de residir en determinat lloc o territori i obligació de declarar el seu domicili.

c) Submissió a la vigilància dels delegats."

Il·lustració: Sofia Navarro Martínez

Llei que vulnera molts dels drets humans.

No obstant això, cal remarcar que hui en dia encara hi ha països on s'aplica la pena de mort per ser homosexual: Aràbia Saudita, Unió dels Emirats Àrabs, Iran, Mauritània, alguns estats del nord de Nigèria, Somàlia, Sudan i Iemen.

També a l'Espanya franquista, el 5 d'agost 1970 va ser aprovada la *Ley de Peligrosidad y Rehabilitación Social* al codi penal, que va donar l'enfocament de «tractar» i «curar» l'homosexualitat. Es van establir dos penals, un a Badajoz on s'enviaven els passius, i un altre a Huelva on eren enviats els actius. A més, en algunes presons hi havia zones reservades per als detinguts homosexuals. Unes 5000 persones van ser detingudes per ser homosexuals durant el franquisme. Aquesta llei establia des de multes fins a cinc anys de penitència a una presó o centre psiquiàtric per a «recuperar-se».

Ara no hi ha problema amb la justícia, però hi ha delictes d'odi.

Transfòbia

Carolina Mestre Ródenas

La transfòbia com a definició és: antipatia o odi cap a les persones transsexuals i transgènere. Però per a entendre millor aquesta definició hem de saber la diferència

entre els transgènere i els transsexuals. Els **transgènere** són persones que no se senten identificades amb el sexe biològic que els va ser atorgat en el naixement. I els **transsexuals** també són persones que no se senten identificades amb el sexe biològic que els va ser atorgat en el naixement, però aquestes persones s'han sotmés a algun tractament d'hormones o s'han realitzat l'operació de canvi de sexe.

També hem de conèixer què és una persona **cis**. Són persones que sí se senten identificades amb el sexe biològic que els va ser atorgat en nàixer. Ací cal fer un apunt abans de continuar amb l'exposició: **Sexes** sols n'hi ha dos, el masculí, que és quan tens òrgans reproductors masculins i el femení, que és quan tens òrgans reproductors femenins. El **gènere** és una construcció social d'idees, normes i comportaments que la societat ha atribuït a un sexe. Per exemple, el gènere que s'ha atribuït al sexe femení es una persona que siga fina, delicada, educada, sensible, dèbil, etc; o perquè ho entengueu millor, és una dona normativa. Ara bé, no sols n'hi

ha dos gèneres per a dos sexes, sinó que hi ha 112 gèneres.

Després d'aquest aclariment, podem seguir parlant de la transfòbia.

Aquest és un problema molt greu de la societat, que té tan assumit aquest problema que no s'adona si algú fa comentaris o accions trànsfobes, o el que és pitjor, a vegades no ens adonem que nosaltres mateixos ho fem.

En 72 països és il·legal ser transsexual, i en 8 hi ha pena de mort. Aquests dades són aterrades. Tot i que en alguns països com ara Alemanya, Austràlia, Àustria, Bèlgica, Canadà, Espanya, E.E.U.U. i Finlàndia aquestes persones ja estan acceptades constitucionalment, no ho són socialment, de manera que el 82% reconeixen haver patit algun tipus d'agressió.

El 75% dels trans, han afirmat que han patit agressió en el treball, i d'aquests casos, el 42% han sigut rebutjats en algun treball per la seua identitat de gènere.

Totes estes agressions fan que el 44% del col·lectiu trans oculte la seua identitat per tal de trobar treball. I ara ve la data aterrada, el 41% de les persones trans en E.E.U.U. s'han suïcidat o ho han intentat.

Aquestes dades ens fan reflexionar, així que abans de fer cap comentari o acció denigrant per a alguna persona trans, pensa en tot el que pot ocasionar.

Il·lustracions: Mario Aguilar Ávila i Marta Artero Úbeda

Lluita

El col·lectiu LGTB i la seua lluita

Inés Kexian Timoneda Pertegaz

Quan parlem de diversitat sexual, hi ha quatre conceptes bàsics a tindre en compte:

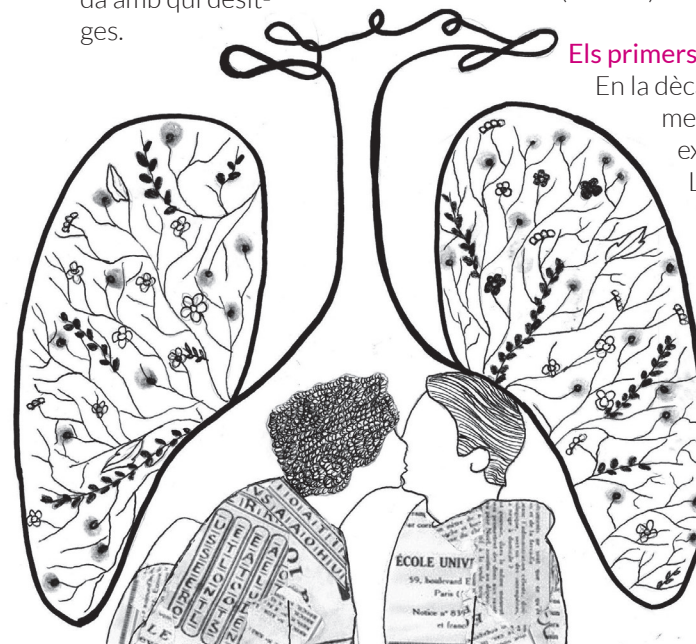
- Els atributs biològics, que depenen de les característiques del nostre cos.
- la identitat de gènere, que és com se sent cada persona (home, dona o cap dels dos).
- L'expressió de gènere, que és com exterioritza cadascú la seua identitat.
- L'orientació sexual, que està relacionada amb qui desitges.

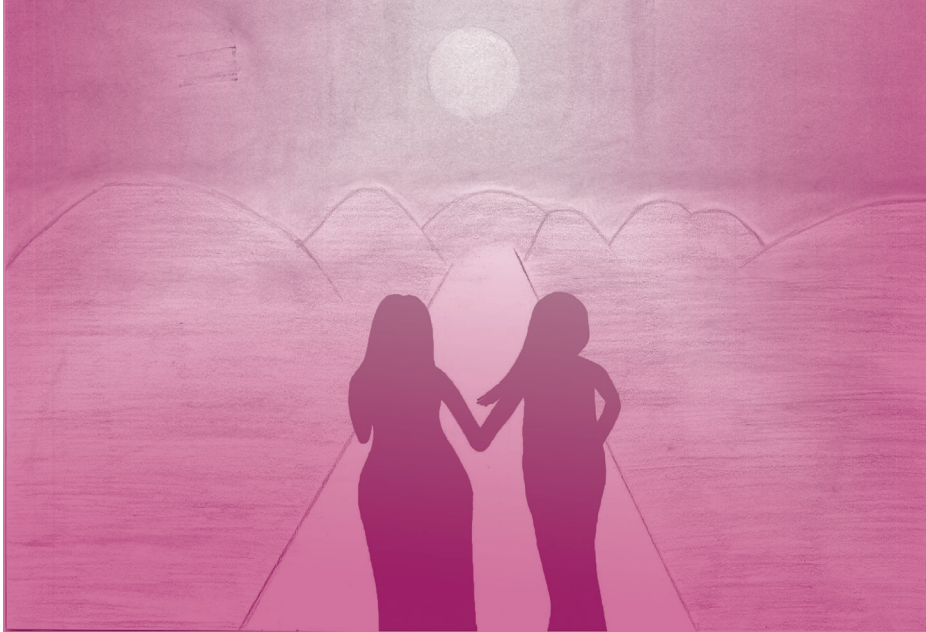
Atenent a aquests conceptes, va sorgir la sigla **LGBT**, formada per les inicials de les paraules lesbianes, gais, transsexuals i bisexuals. Aquesta expressió sorgí als **anys noranta**, però actualment s'ha ampliat a l'expressió **LGTBIQA**, afegint els col·lectius intersexuals (que presenten característiques d'ambdós sexes), queers (que tenen una identitat sexual o de gènere que no correspon a les idees establides de sexualitat i gènere) i asexuals (que tenen una falta d'atracció sexual cap a altres o un baix o nul·l interès en el desig d'activitat sexual). Aquesta tendència a afegir lletres per a representar cada vegada més col·lectius, ha portat a la utilització del signe de suma després de les sigles (**LGBTB+**).

Els primers moviments LGTB+

En la dècada de 1970, es van començar a produir canvis per a exigir els drets a la comunitat **LGBTB+**, com les revoltes de París de 1968 o els disturbis de Stonewall (Estats Units) de 1969.

A Espanya, la primera associació clandestina de defensa dels drets dels homosexuals va ser el «**Movimiento Español de Liberación Homosexual**» (o **MELH** segons les sigles).

Aquesta va ser creada per Mir Bellgai i Roger de Gaimon, sota els pseudònims Francesc Francino i Armand de Fluvià.

La primera manifestació va tindre lloc en Barcelona en el 1977, i va concentrar al voltant de 4.000 persones en les Rambles per a exigir l'anul·lació de la «Ley de Peligrosidad y Rehabilitación Social» (que substituïa la «Ley de vagos y maleantes»). Aquesta concentració va ser convocada per l'organització «**Front d'Alliberament Gai de Catalunya**» i va ser un punt d'inflexió en la defensa del col·lectiu LGTB+, que es va estendre per tot Espanya. En 1995 és quan es va aconseguir, finalment, l'anul·lació total d'aquesta llei. No obstant això, la lluita va continuar (i continua en l'actualitat).

Amb aquestes lluites es va aconseguir, per exemple, l'eliminació de l'homosexualitat per l'Organització Mundial de la Salut de la llista de malalties mentals (en el 1990). També es va aconseguir l'aprovació del matrimoni entre persones del mateix sexe (Espanya fou el tercer país a aprovar-lo, després dels Països Baixos i Bèlgica). No obstant, encara falten legislacions que garantisquen els seus drets en tot el territori nacional, ja que les lleis varien segons la comunitat autònoma. A més, hi ha una falta de reconeixement del dret a l'autodeterminació del gènere, perquè les persones transsexuals han de complir una sèrie de condicions per a poder canviar els seus documents d'identitat.

Tot i que la lluita encara no ha finalitzat, cada vegada s'han aconseguit més drets per a un col·lectiu que ara té més reconeixement en els mitjans de comunicació i que mereix, com totes les persones, una vida digna independentment de la seua orientació sexual.

Il·lustració: *Nayla Ferrandis Micó*

Els disturbis de Stonewall

Irene Valera Caro

El Dia de l'Orgull és el **28 de juny**. Molts desconeixen l'origen d'aquesta celebració, la qual es deu als disturbis de Stonewall.

Als Estats Units, en 1960 encara era "il·legal" ser homosexual. No hi havia lleis per a protegir-los.

En aqueix context van succeir els disturbis de Stonewall.

En **1967**, El *Stonewall Inn* va obrir les seues portes com un club gai en el barri de Greenwich Village de Manhattan, Nova York, malgrat que l'estat era conegut per les fortes lleis contra els homosexuals.

La gent de la comunitat gai anava perquè era un lloc on es podia estar còmode i tranquil fins a cert punt. Les persones transgènere eren clients ocasionals, ja que eren anomenades drag queens o travestís de manera feridora, no com a transgènere. Per ser un club homosexual, eren molt comunes les batudes policials. La gerència subornava la policia perquè els avisara de quan anava

a haver-n'hi un per a tancar les portes i apagar els llums i la música com si el club estiguera tancat.

El dimarts 24 de juny, la policia va fer una batuda. La gent començava a faltar-se de les contínues agressions i discriminacions.

En la matinada del 28 de juny, la policia en va tornar a fer una altra; van agafar una dona que es resistia a ser arrestada, les persones van començar a llançar botelles, rajoles, pedres i tot el que podien. Eren uns 200 clients que van ser foragitats al carrer, la multitud es va ficar en contra dels policies, que van haver de refugiar-se dins del local

per la seua seguretat. Ara era

a l'inrevés, els policies amagats i retinguts i els homosexuals fora i a l'ofensiva.

Hi havia esperit de grup, anaven tots junts. La policia començà perseguir la multitud pels carrers de Greenwich Village mentre que es formava una línia de confront als agents i començaven a cantar.

Eixe dia, un agent va ser agredit i va haver de ser hospitalitzat i també van detindre 13 persones.

Després d'eixe dia, les coses no tornaren a ser el mateix.

Aquests són els disturbis de Stonewall.

Il·lustració: *Ainhoa Lloris*

Legalització del matrimoni entre persones homosexuals

Mario Aguilar Ávila

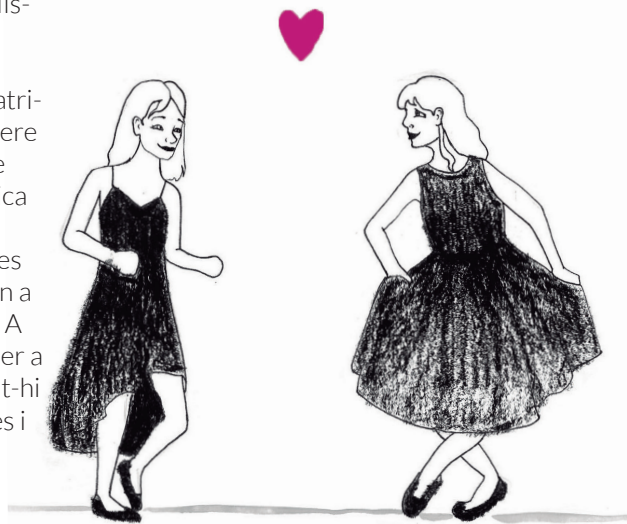
Com ja hem vist, hi ha diferents tipus d'orientacions sexuals. En aquest cas parlarem d'un en concret, de l'homosexualitat i ens centrarem en el procés de legalització del matrimoni entre persones del mateix sexe. L'homosexualitat, en el segle XX, comença a separar-se del concepte "TRANS-TORN MENTAL" per a convertir-se en una orientació sexual més, i a partir d'aquest segle, els països varen anar legalitzant els matrimonis entre persones del mateix gènere. Es tracta del reconeixement social, cultural i jurídic que regula la seua relació i convivència. Com a alternativa a aquesta institució, existeixen altres institucions civils, que difereixen segons la regió o el país, i amb diferents denominacions com ara parelles de fet, unions civils o concubinars, tot i que sovint són criticades pels moviments de defensa dels drets dels homosexuals per ser insuficients o discriminadors.

El primer país que va legalitzar el matrimoni entre persones del mateix gènere va ser els Països Baixos, l'1 d'abril de 2001. Després d'aquest va ser Bèlgica l'1 de juny de 2003, i després va ser **Espanya**, el 3 de juliol de 2005, que es va convertir en el tercer país del món a permetre el matrimoni homosexual. A més a més, el nostre país fou el primer a reconèixer-ne tots els drets, incloent-hi el d'adopció sota els mateixos termes i sota la mateixa llei.

A partir d'ací, molts altres països varen anar legalitzant el matrimoni entre persones del mateix gènere com ara els Estats Units, el Canadà, el Brasil, l'Argentina, Colòmbia, Mèxic i l'Uruguai, a Amèrica. A Àfrica, només a Sud-àfrica, i a Oceania, a Austràlia i Nova Zelanda. A Europa, hi ha el matrimoni homosexual a tota la zona occidental del continent, llevat d'Itàlia. A Àsia encara no hi ha cap país que reconega el matrimoni igualitari.

L'últim a afegir-se a la llista, de moment, ha sigut Austràlia. Ja en són 25, amb una població total de mil milions de persones. És a dir, que el 14% de la població mundial viu a territoris en què el matrimoni igualitari és legal. Però tot i això, hi ha altres països que no l'han legalitzat del tot.

Il·lustració: Alba Moyano Saiz

Punts de vista

Xerrada amb un professional

Candela Velasco García

Després d'haver tingut una conversa sobre la transsexualitat amb **Felipe Hurtado***, psicosexòleg del Centre de Salut sexual i reproductiva Font de sant Lluís (Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública), un professional i expert en aquest tema, m'agradaria poder aclarir alguns dubtes que tots podem tindre

Introducció

Primer de tot, per a mantindre una conversa sobre transsexualitat, hauràs de distingir entre el gènere i el sexe. El sexe és una característica física o biològica determinada des del naixement (genitals, hormones i cromosomes), i el gènere és una construcció social i cultural on la societat aplica els rols i expectatives del sexe de què es parla (estereotips) Basant-nos en el que acabe d'explicar, una persona transsexual és la que no està a gust amb el seu cos de naixement i vol canviar el seu sexe (vol modificar les seues característiques físiques) i una persona transgènere és aquella a qui li agradaria ser tractada de manera distinta al gènere que se li va assignar quan va nàixer. Per exemple, un home que desitja ser tractat com a dona indepen-

dentment de les seues característiques físiques

Està visibilitzat el tema de la transsexualitat a dia de hui? El tema de la transsexualitat està cada vegada més visibilitzat, sobretot per les generacions més joves, ja que hi ha molts projectes i lleis que s'han aprovat per a donar a conèixer aquest col·lectiu. És veritat que la gent més major sols coneix el tema del col·lectiu dels gais i les lesbianes, que és totalment diferent, ja que aquests són temes d'orientació.

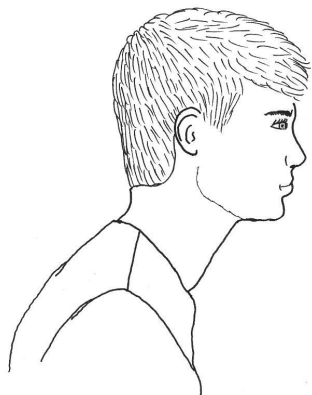
Quina és la diferència entre orientació i identitat? És molt important també saber diferenciar entre orientació i identitat, l'orientació és la teua preferència a l'hora de mantenir una relació, i identitat és el gènere amb què t'identifiques. Hi ha moltes orientacions i identitats.

Com són les ajudes a Espanya per a aquest col·lectiu? A Espanya hi ha moltes ajudes per a aquest col·lectiu, però també depèn molt de la comunitat de la qual parlem, ja que per exemple a la Comunitat Valenciana hi ha ajudes perquè la llei que els dona suport ací està aprovada des de 2008

Hi ha molta gent reprimida en l'actualitat? Encara hi ha gent que no té el valor d'expressar la incomoditat que sent amb el seu cos, però hi ha molta menys

gent que anys enrere, on era molt més comú ocultar-ho per por al rebuig de gent propera com la família o els amics.

Hi ha unitats especials per a aquest col·lectiu? En la Comunitat Valenciana existeixen unitats especialitzades en el tracte a les persones trans, les quals s'anomenen unitats de referència de gènere; n'hi ha a Castelló, Alacant i València. La seua funció és aconsellar i resoldre dubtes

Quin procés segueix una persona per al canvi de sexe? El procés que una persona passa per al canvi de sexe depèn de l'edat. En primer lloc, ha d'acudir directament a la unitat de referència de gènere més propera, on es realitza una senzilla entrevista per saber que el canvi que vol fer-se és segur i que no se'n penedirà després. Quan està del tot segur, es procedeix a administrar-li un tractament hormonal si són menors d'edat i ja han entrat en la pubertat (en el cas d'un canvi de sexe del masculí a femení, s'utilitzen els estrògens i en cas

d'un canvi al sexe femení al masculí s'utilitza testosterona) o també es poden utilitzar bloquejadors (amb aquestos no faria falta haver d'entrar en la pubertat ja que la seua funció és impedir l'actuació de les hormones pròpies del seu sexe) que impedeixen el desenvolupament de canvis típics de l'adolescència. En el cas que estem parlant, és a dir, de menors, necessiten l'aprovació dels pares o almenys d'un d'ells; en el cas que no ho permeteren, passaria a un procés judicials. Superada la majoria d'

edat i un any de tractament hormonal, es podria realitzar una cirurgia; no totes requereixen la majoria d'edat, com operar mamelles, però la cirurgia dels genitals externs, sí.

Com està el tema del DNI? Per a un canvi del nom en el DNI, es podria anar a la unitat de referència de gènere per a informar-se del que s'ha de fer. És una cosa normal: si t'anomenes Maria i no t'agrada gens el teu nom i vols posar-te Andrea, aniràs al registre civil i firmaràs uns papers.

Il·lustració: Emma López Ballesteros

En canvi, per a modificar el gènere en el DNI és més complicat, perquè has de presentar un paper on s'afirme que has portat com a mínim un any de tractament o se t'ha realitzat una cirurgia en cas que per raons mèdiques no hages pogut prendre el tractament amb hormones.

Espera que aquesta entrevista us haja servit per acostar-vos a la realitat i a alguns dels problemes a què s'ha d'enfrontar aquest col·lectiu. Com a anècdota, m'agradaria comentar-vos que va ser realitzada telemàticament perquè estàvem immersos en la tercera onada de contagis per COVID-19 un dissabte de matí. Així que, tots els meus agraïments a aquest professional per haver-me dedicat el seu temps.

** El Dr. Felipe Hurtado té la seua principal activitat en la Sanitat Pública de la Comunitat Valenciana, en un Centre de Salut Sexual i Reproductiva que és, alhora, part de la Unitat de Referència d'Atenció a les persones transsexuals. És tresorer del*

Comité Executiu de la Federació Llatinoamericana de Sexologia i Educació Sexual, membre del Comité d'Educació per a la sexualitat de l'Associació per a la Salut Sexual (WAS), professor del Programa Modular de formació en Salut Sexual de la UNED, professor del Màster Internacional en Migracions de la Facultat de Psicologia de la Universitat de València, Professor Associat Assistencial del Departament de Personalitat, Avaluació i Tractaments Psicològics de la Facultat de Psicologia de la Universitat de València, tutor de la formació d'Especialistes en Psicologia Clínica del Departament de Salut Doctor Peset.

Entrevista

Andrea Rodríguez Priego

El col·lectiu LGBTQ+ comprén diferents sexualitats i gèneres, els quals no són els "normatius". Dins del col·lectiu estan les persones bisexuals. La bisexualitat és el fet de sentir-te atret per més d'un gènere.

L'entrevista li la vaig fer a una xica de 17 anys i a un xic.

En quin moment et vas donar compte de la teua sexualitat?

Xica: Quan anava a 1r d'ESO.

Xic: Quan vaig vore per primera vegada el xic que m'agrada.

Com s'ho va prendre el teu entorn?

Xica: Els meus pares ja ho sabien, més ben dit ho suposaven. I la resta, amb

normalitat, si els haguera dit que tenia el monyo blau en lloc de castany, li hagueren donat la mateixa importància.

Xic: Al principi es van estranyar, però després acceptaren que havia de ser com jo volguera. Es van alegrar per mi, que jo fora feliç.

Alguna vegada has escoltat o t'han dit quelcom per la teua sexualitat? És a dir, has rebut algun insult?

Xica: A mi directament, no. Que n'he vist, sí, moltes vegades.

Xic: Sí, gent del meu institut, part de la meua classe i pel carrer han arribat a cridar-me: "Maricón!".

Creus que el col·lectiu està més acceptat hui en dia?

Xica: Sí, no per tota la societat, però sí. Hem millorat.

Xic: Sí, però segueix havent-hi persones retrògrades i/o de ment tancada

Alguna vegada t'has negat a acceptar la teua sexualitat?

Xica: No!

Xic: Sí, al principi. Perquè no sabia com ho anaven a acceptar els del meu voltant, així que m'ho vaig guardar per a mi.

Veus necessària la visibilització del col·lectiu a nivell educatiu? Per què?

Xica: Sí, perquè crec que moltes famílies no ho tracten a casa, vull dir, s'ho prenen molt malament, però no de parlar als seus fills malament d'això. Sinó que potser ix quelcom a la tele i diuen grolleries, saps? I els fills possiblement ho prenguen com que, buf, sí isc ara de l'armari, no em van a acceptar. Crec que a l'escola també s'ho prendrien així, perquè si els seus pares són com són,

aleshores a l'escola també pensarien com els pares.

Xic: Sí, perquè és necessari educar sexualment i d'una manera oberta des d'un principi. Perquè d'aquesta forma els xiquets i xiquetes poden expressar obertament i correcta com són i com se senten en realitat.

Creus que si a l'escola t'hagueren ensenyat, des d'un principi, la diversitat sexual que hi ha, t'hagueres donat compte abans?

Xica: Jo personalment, no. Però perquè jo em vaig donar compte per un succés en concret. Com que a l'escola mai vaig sentir-me atreta per una xica, crec que en mi no ha tingut influència. Però pot ser que a una altra persona sí que l'ajude.

Xic: No, jo crec que m'hauria donat compte de la mateixa manera i al mateix temps. Perquè jo vaig sentir això quan vaig vore aquest xic, aleshores...

Què opines de la frase "sortir de l'armari"?

Xica: A vore, és una forma d'anomenar-ho, no sé, hi ha gent que ho necessita, necessita la frase. Crec que és necessària de vegades, però innecessària d'altres.

Xic: Pense que està mal dita, però estem tan acostumats a ella que ja no trobaríem una

altra forma de dir-ho. No trobaríem una altra frase amb la qual expressar-ho.

Què significa per tu aquesta frase?

Xica: Personalment, com dir-li al món qui ets. A vore, veig innecessari dir-ho perquè un hetero no ho diu, vull dir, no va dient per ahí: sóc hetero! Però tal com va la cosa, que tothom es pensa que tot és hetero, crec que és una manera de dir, Ei! Existixen aquestes coses! Vull dir, existim, som així i ja, fi.

Xic: Per a mi significa estar en Narnia i sortir de l'armari per entrar en aquest món.

Per què creus que cada vegada hi ha més gent que s'identifica amb la bisexualitat?

Xica: Perquè ara està millor vist. Abans era gai, lesbiana... Estava ben vist; però bisexual, buf, va a per tot. Ara crec que està més ben vist, és a dir, que està més acceptat.

Xic: Perquè crec que ara la gent s'està adonant que, en realitat, en algun moment de les seues vides s'han sentit atretes per alguna persona del seu mateix sexe, vull dir, tothom hem pensat, "Uau, que guap@, jo amb aquest/a sortiria". Saps? És com que en el fons tothom ens hem

sentit atrets alguna vegada per algú d'altre gènere.

Ara, després d'haver escoltat aquestes dues persones, podem arribar a la conclusió que la bisexualitat està més normalitzada hui en dia, però que socialment encara queda molt perquè deixa de ser quelcom del que calga parlar, des del punt de vista de la visibilització.

Homosexualitat

Marta Artero Úbeda

L'homosexualitat és l'orientació sexual d'una persona. Aquesta persona té sentiments cap a una altra persona del seu mateix sexe o d'ambos sexes. En la comunitat lgbt+ hi ha: lesbianes, gais, bisexuals... Les persones que pertanyen a la comunitat lgbt+ porten molts anys tractant que totes les persones els accepten, de ser lliures respecte als seus sentiments. Després de molts anys, s'ha aconseguit un xicotet avanç; no obstant, es continua lluitant pels seus drets. Totes aquelles persones es manifesten i han d'enfrontar-se a les persones i als insults que reben per ser elles mateixes, perquè no tot el món els accepta per ser ells mateixos.

Moltes persones han sigut maltractades, fins i tot assassinades, simplement per sentir atracció cap a una persona del seu mateix sexe. L'homofòbia hauria

d'acabar, ja que no pots infravalorar una persona simplement pels seus gustos. Una part molt gran de la comunitat lgbt+ pot arribar a ocultar els seus sentiments per molt de temps, perquè temen no ser acceptats pels seus familiars o per la societat.

Moltes persones opinen que l'homosexualitat no hauria d'existir, que no és "normal" o que són "diferents". Aquestes persones no tenen en compte que una persona pot amar a qui vulga, sense importar el sexe d'aquesta. No per tindre gustos diferents als altres significa que no siguen "normals" o "diferents", ja que amar entre iguals no té res de diferent, tots som iguals sense importar la nostra orientació sexual. Una persona homofòbica pot arribar a no voler parlar amb una persona que dona suport o que es part de la comunitat lgbt+.

En les manifestacions que es realitzen per a defensar la diversitat sexual, normalment un grup de gent, siga o no part de la comunitat lgbt+, s'ajunten i van pels carrers de les seues ciutats, pobles... amb cartells i banderes que els defenen. Solen ser un gran nombre de persones. En les manifestacions, com sempre, hi ha persones que no els accepta, motiu pel qual poden arribar a ser maltractats durant aquestes manifestacions. Però no té per què ser una manifestació molt gran, simplement amb defensar's diàriament de les persones homofòbiques, es podria dir que també és una petita manifestació, ja que defenen els seus drets d'igual manera. Estes manifestacions porten fent-se des de fa molts anys, pràcticament des que són permeses.

En l'actualitat, cada vegada més persones accepten totes aquelles persones que formen part de la comunitat lgbt+, ja que durant molt de temps s'ha estat lluitant pels seus drets. No obstant, l'homofòbia continua existint, per la qual cosa caldrà seguir lluitant fins que desaparega. A la definitiva, pense que no existixen ni bisexuals, ni gais, ni heterosexuals... simplement són persones enamorant-se d'altres persones. Així que TOTS som iguals.

IES LA SENDA

AMDA
IES LA SENDA